
Prehliadku Projekt 100 otvorí veľkofilm Andrzeja Wajdu Katyň

Nekomerčná putovná filmová prehliadka Projekt 100, ktorá do slovenských kín prináša každoročne desať filmov zo zlatého fondu svetovej kinematografie a nové snímky, ktoré získali ocenenia na prestížnych medzinárodných filmových festivaloch, sa začne už vo štvrtok 11. septembra 2008. V bratislavskom filmovom klube Nostalgia ju slávnostne otvorí veľkofilm Andrzeja Wajdu *Katyň* o jednej z najväčších tragédií moderného poľského národa.

Jeden z najvýznamnejších režisérov poľskej a svetovej kinematografie Andrzej Wajda je kronikárom poľských dejín. Vo filme *Katyň* rozpráva o Poľsku v čase druhej svetovej vojny, ktorého územie sa snažili rozdeliť nacistické Nemecko a komunistický Sovietsky zväz. Podľa historických faktov v septembri 1939 sovietska armáda internovala poľských dôstojníkov, príslušníkov poľskej inteligencie, policajtov a novinárov do táborov a na Stalinov príkaz vyše dvadsať tisíc zajatcov popravila. Táto masakra sa odohrala v Katynskom lese a v povojnovom Poľsku sa o nej nesmelo hovoriť. Pravda sa ukázala až v druhej polovici 80. rokov minulého storočia, keď Sovietsi odtajnili archív svojej tajnej služby.

Klasik poľského filmu Andrzej Wajda o tragédii v Katynskom lese nakrútil celovečerný film podľa románu Andrzeja Mularczyka *Post mortem*. Zobrazil v ňom predovšetkým utrpenie rodín a blízkych katynských obetí. Wajda, ktorého otec zajatie tiež neprežil, vychádzal z vlastných skúseností. V jeho strhujúcom a emotívnom podaní je *Katyň* nielen príbehom žien, ktorým zbytočná smrť ich manželov, synov, bratov a príbuzných radikálne zmenila život, ale predovšetkým výpoveďou o poľskej spoločnosti, ktorá sa i vďaka katynskej masakre na takmer päťdesiat rokov dostala pod nadvládu najkrvavejších režimov 20. storočia. Film bol nominovaný na Oscara v kategórii najlepší cudzojazyčný film a má aj jedenásť nominácií na poľskú národnú filmovú cenu Orol, vrátane kategórií najlepší film a réžia.

„Katyň považujem z celej kolekcie desiatich titulov prehliadky Projekt 100 za najdôležitejší a najvýznamnejší film, pretože hovorí o veľmi zásadnej historickej udalosti, ktorá sa osobne dotýka aj Andrzeja Wajdu, lebo jeho otec bol jednou z obetí Katynskej masakry,“ vysvetľuje dôvody voľby filmu *Katyň* na slávnostný otvárací ceremoniál prehliadky Peter Dubecký, riaditeľ Projektu 100. *„Spôsob uchopenia a spracovania tejto historickej témy je veľmi dôstojný a hodnoverný, čo film priam predurčilo stať sa otváracou snímkou Projektu 100. Ale rozhodli sme sa preň aj preto, že ide o titul, ktorý nebude mať na Slovensku jednoduchú distribúciu. Monopolizované multiplexy sa k nemu postavili veľmi macošsky a jeho uvedenie na otváracom ceremoniáli prehliadky vo filmovom klube Nostalgia, najväčšom filmovom klube na Slovensku, ktorý má kapacitu 700 miest, ako keby smerovalo k návratu takýchto významných diel do skoro až undergroundového prostredia. Verím, že Katyň je film, ktorý si práve vo filmových kluboch nájde svojich divákov. Projekt 100 bude takmer jedinou príležitosťou vidieť ho na Slovensku.“*

V súvislosti s uvedením filmu *Katyň* v prehliadke Projekt 100 sú pre divákov pripravené aj sprievodné podujatia. Uskutoční sa prezentácia knihy *Post mortem*, podľa ktorej vznikol Wajdov film, za osobnej účasti jej autora Andrzeja Mularczyka, pripravené je aj premietanie dokumentov českej režisérky Petry Všelichovej *Zločin menom Katyň* (2006) a *Lebka* (2007) o udalostiach v Katynskom lese a tiež diskusia pod názvom *Katynská masakra* s účasťou poľského historika z Inštitútu pamäti národa Witolda Wasilewského, českého historika Měčislava Boráka a slovenského historika Martina Lacka z Ústavu pamäti národa.

Prehliadka Projekt 100 okrem otváracieho filmu *Katyň* prinesie do slovenských kín ďalších deväť kvalitných filmov. Sú medzi nimi zásadné dielo filmového expresionizmu *Kabinet doktora Caligariho* Roberta Wieneho, film o strete rôznych generácií a životných hodnôt *Zabriskie Point* Michelangela Antonioniho, satirické podobenstvo so surrealistickými prvkami *Skrytý pôvab buržoázie* Luisa Buñuela, surrealistická satira *Svätá hora* Alejandra Jodorowskeho, tragikomický výskum medziľudských vzťahov *Ty, ktorý žiješ* Roya Anderssona, príbeh zo života na iracko-tureckej hranici *Korytnačky môžu lietať* Bahmana Ghobadiho, obraz rumunskej spoločnosti v ére socializmu *4 mesiace, 3 týždne a 2 dni* Cristiana Mungia, oceňovaná dráma *Skafander a motýl* Juliana Schnabela a jedno z najúspešnejších a najoceňovanejších diel slovenskej kinematografie, snímka *Obrazy starého sveta* Dušana Hanáka. Buñuelov film *Skrytý pôvab buržoázie* sa bude premietat' s jeho slávnym krátkym filmom *Andalúzsky pes* a Hanákov *Obrazy starého sveta* so snímkom *Prišiel k nám Old Shatterhand*.

Štrnásty ročník prehliadky Projekt 100 – 2008 sa začne 11. septembra a potrvá do 31. decembra 2008, tento rok sa uskutoční v 31 mestách. Sú medzi nimi Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Bánovce nad Bebravou, Bratislava, Bytča, Dolný Kubín, Handlová, Komárno, Košice, Kremnica, Levice, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Malacky, Martin, Modra, Nitra, Nové Zámky, Pezinok, Piešťany, Poltár, Poprad, Považská Bystrica, Prievidza, Rimavská Sobota, Ružomberok, Senica, Spišská Nová Ves, Trenčín, Trnava a Veľký Krtíš. V Bratislave sa budú filmy Projektu 100 premietat' v šiestich kinách, konkrétne v FK Charlie Centrum, FK Za zrkadlom, FK Dom kultúry Lúky, FK Mladosť, FK Nostalgia, kino Lamač a Palace Cinemas Aupark. Spolu diváci budú mať možnosť vidieť filmy tohtoročného Projektu 100 v 37 kinosálach.

Pri príležitosti prehliadky Projekt 100 – 2008 vydali organizátori už po šiestykrát bulletin, ktorý vyjde ako zvláštne vydanie mesačníka o filmovom dianí na Slovensku Film.sk. V jeho obsahu čitatelia nájdu recenzie všetkých filmov tohtoročného Projektu 100 od renomovaných filmových kritikov, teoretikov a vedcov, ďalej profily a filmografie režisérov, výrobné údaje k jednotlivým titulom, rozhovor s Petrom Dubeckým, riaditeľom prehliadky Projekt 100 o jej aktuálnom ročníku, a kompletný program. Vo štvrtok 11. septembra 2008, v deň otvorenia prehliadky, vyjde v denníku SME programová príloha s informáciami k všetkým filmom a s kompletným programom Projektu 100.

Najväčšiu nekomerčnú putovnú filmovú prehliadku Projekt 100 – 2008 na Slovensku organizujú Asociácia slovenských filmových klubov a Slovenský filmový ústav v spolupráci s Asociáciou českých filmových klubov s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a programu EÚ MEDIA.

Partneri: Poľský inštitút, Vinárske závody Topoľčianky, s.r.o.
Mediálni partneri: Zoznam.sk, Rádio_FM, denník SME, mesačník Film.sk.

Viac informácií o Projekte 100 – 2008 nájdete na www.asfk.sk, viac o filme *Katyň* na www.katyn.netino.pl